DX REVUE 2020

Stručný prehľad roku 2020.

Myslím že sa zhodneme na tom, že taký rok akým bol rok 2020 by sme už nechceli zažiť. A pritom začal tak optimisticky, vynikajúcou DX expedíciou VP8PJ na South Orkneys ktorú uskutočnila známa Perseverance DX Group. 14 operátorov urobilo od 22.2. do 7.3.2020 83724 spojení a v ich logu je 20530 individuálnych značiek.

Od marca sa však začal po celom svete šíriť korona vírus a kvôli bezpečnosti muselo byť zrušených alebo odložených veľké množstvo ďalších vynikajúcich DX expedícií a IOTA aktivít. Spomeniem aspoň niektoré. Medzinárodný tím operátorov musel už dvakrát odložiť DX expedíciu na ostrov Swains (W8S), na rok 2021 bola odložená DX expedícia na ostrov Chesterfield ktorá sa mala uskutočniť v októbri 2020 (TX8C), zrušená bola DX expedícia na Andamany (VU4R) a DL operátorov na Timor Leste (4W). Dominik 3Z9DX odložil na neurčito expedíciu na ostrovy Banaba (T33T a Tuvalu (T22T). Na rok 2021 boli odložené aj DX expedície na ostrov Willis (VK9W), na Easter Islands (XR0YSP) a na ostrov Midway (KH6VV/KH4). Silvano I2YSB mal ísť so svojim tímom do Chadu (TT8RR, TT8XX) a Stan LZ1GC na ostrov Niue (E6AM) a na ostrov Tonga (A35GC). Z IOTA plánovaných aktivít sa v máji neuskutočnila expedícia Cezara VE3LYC na Mikronézske ostrovy Pulap (OC-155, V62P) a Satawal (OC-299, V62S) – odložené na neurčito, a neuskutočnila sa ani expedícia členov Russian Robinson Clubu na Aljašské ostrovy Adak (NA-039, KL7RRC) a Kiska (NA-070, KL7RRC/p). A samozrejme množstvo ďalších expedícií súvisiacich s dovolenkovými aktivitami, alebo s kontestami, ktorých podmienky boli tiež prispôsobené, tak ako celý náš život, COVIDU -19.

Zrušené boli aj všetky populárne medzinárodné aj domáce rádioamatérske stretnutia (Friedrichshafen, Holice, Tatry) a na pásmach sa objavilo množstvo staníc z celého sveta so sufixami STAYHOME, STAYSAFE, BESAFE, COVID a pod.

A to málo čo na pásmach zostalo, bolo vo veľkej miere ovplyvnené podmienkami šírenia končiaceho sa 24. Slnečného cyklu a začínajúceho sa 25. Slnečného cyklu. No jednoducho povedané, boli sme šťastím celí bez seba....

V roku 2020 bolo aktívnych 266 zemí DXCC, čo je o 17 menej než v roku 2019. Z toho CW bolo aktívnych 233 zemí, SSB 205 zemí a na DIGI módoch 235 zemí. A takéto malé počty

aktivovaných zemí na jednotlivých módoch nemajú obdobu v histórii rádioamatérstva snáď od skončenia 2. SV!
Vynikajúci úspech v DX Maratóne 2020 dosiahli rádioamatéri z OK a OM. Podľa predbežných výsledkov získal Láďa OK2PAY už 6. krát po sebe prvé miesto na svete v kategórii CW, prvé miesto na svete obsadil aj Karel OK2FD v kategórii „Formula 100W“ a Milan OK2AP v kategórii „Formula 5W“. Druhé miesto na svete aj v EU získal Jano OM5XX v kategórii „Digital“ a 5. miesto v EU a 1. miesto v 15. zóne Edo OM3EY v kategórii „Unlimited“.

Slnečná aktivita a podmienky šírenia

Nikto nevie s určitosťou povedať, ako sa zachová naše Slnko. Isté ale je, že v roku 2020 skončil 24. Slnečný cyklus a 25. Slnečný cyklus začal. V mesiacoch sa odborníci rozchádzajú, ale to nie je podstatné. V prvých deviatich mesiacoch roku 2020 pásma 15m a vyššie boli pre serióznu DX prevádzku nepoužiteľné, pretože Slnečný tok sa pohyboval priemerne v rozmedzí 70-75 jednotiek a na Slnku neboli v tom období takmer 200 dní žiadne škvrny. V druhej polovici novembra však stúpol Slnečný tok až na 116 jednotiek, 15m pásmo sa stalo DX-ovým a na 10m pásme sa objavili stanice z Ďalekého východu, Afriky, Severnej aj Južnej Ameriky. Stanice z JA, VK a ZL však neprechádzali. Mysleli sme si, že už to bude len lepšie. Začiatkom decembra začal Slnečný tok opäť klesať a na konci roku sa už zase pohyboval okolo 80 jednotiek. Prognózy pre 25. Slnečný cyklus sa diametrálne rozchádzajú. Jedna skupina vedcov predpovedá, že 25. Slnečný cyklus bude jeden z najslabších, ďalšia skupina vedcov z Národného centra pre výskum atmosféry (NCAR) predpovedá, že 25. Slnečný cyklus ktorý začal na jeseň 2020 môže byť jedným z najsilnejších od začiatku vedenia záznamov. Viac na https://news.ucar.edu/132771/new-sunspot-cycle-could-be-one-strongest-record. Všetky predpovede však treba brať s rezervou.

Aktivita na pásmach

Aktivita na všetkých KV pásmach bola do značnej miery ovplyvnená minimom 24. Slnečného cyklu a korona vírusom, v dôsledku ktorého sa neuskutočnili mnohé DX expedície, vrátane dovolenkových a kontestových aktivít. Spodné pásma, najmä však 160 a 80m prežívajú boom najmä v zimných mesiacoch v dobe slnečného minima. V roku 2020 to platilo len čiastočne. Podmienky aj boli, ale zaujímavých staníc bolo veľmi málo. Zato JA staníc na frekvenciách WSJT bolo na oboch pásmach neúrekom.
60 metrové pásmo získava na popularite, pretože stále viac a viac zemí uvoľňuje toto pásmo pre rádioamatérov, aj keď len na sekundárnej báze a s limitovaným výkonom. To je aj dôvod prečo na tomto pásme prevláda prevádzka FT8.
40 a 30 metrové pásma boli využívané na DX prevádzku najmä v nočných hodinách a počas miestneho východu a západu Slnka, kedy k nám pomerne pravidelne prechádzali stanice z Južného Pacifiku 3D2AG, 3D2TS, KH2L, KH0/K0CW. Pokiaľ však nevyvolali EU „pajlap“ na CW, prechádzali na FT8. Viem že to nie sú žiadne rarity, ale keďže DX expedície sa nekonali, sú to jedny z mála operátorov ktorí na týchto Pacifických ostrovoch žijú.
20 metrov pásmo bolo aj v čase minima počas denného svetla najstabilnejším pásmom pre DX prevádzku. So západom Slnka sa však pásmo zatváralo, niekedy aj v letných mesiacoch.
17 aj 15 metrové pásma boli často za denného svetla lepšími pásmami pre DX prevádzku než 20m pásmo. Samozrejme že polárne trasy boli zatvorené, ale stanice z ostatných smerov k nám prechádzali a v dopoludňajších hodinách bolo zaujímavé rovníkové šírenie, keď sa na oboch pásmach objavovalo množstvo staníc z HS, VR, YB, ale aj BY, JA, VK a ZL. Väčšinou však módom FT8...
12 a 10 metrové pásma však ako keby neexistovali. Keď na Slnku neboli žiadne škvrny, a tých dní bolo veľa, na pásmach bol len šum. Čiastočne sa otvorili v novembri a v prvej dekáde

decembra keď sa na Slnku objavilo väčšie množstvo škvŕn a Slnečný tok stúpol nad 100 jednotiek. Ale na japonské „pajlapy“ v kontestoch sme mohli len spomínať.

Prehľad významnejších DX aktivít v roku 2020

V januári bol Tony 3D2AG/p na ostrove Rotuma, skupina UA operátorov v Palestíne (E44RU), Janusz SP9FIH prišiel na ostrov Norfolk (VK9NK) a COVID ho tam zdržal takmer pol roka a Seb SQ1SGB prišiel na Britskú Antarktickú základňu Halley VI (VP8HAL).

Vo **februári** začala vynikajúca prevádzka z Južných Orknejí (VP8PJ), Will AA4NC a Ron AA4VK navštívili v Pacifiku Francúzsku Polynéziu (TX4N, TX4VK), ostrov Norfolk (VK9NR, VK9NN) a Papuu Novú Guineu (P29NC, P29VK), Silvano I2YSB bol so svojou skupinou v Tanzánii (5I5TT, 5I4ZZ), členovia rádioklubu F6KOP boli v Palestíne (E444CC), Dima RA9USU bol spolu s ďalšími operátormi na vzácnom ostrove Cocos (TI9A), skupina Japoncov navštívila ostrov Nauru (C21AA, C21GW, C21VA, C21PF a C21MB), David OK6DJ bol so svojim tímom v Pobreží Slonoviny (TU5PCT), Ken UA9FGR v Kongu (TN/UA9FGR), Ulmer DK1CE v Mali (TZ/DK1CE a TZ1CE) a Bernhard DL2GAC prišiel k trojmesačnému pobytu na Šalamúnove ostrovy (H44MS). Z IOTA aktivít najviac zaujala prevádzka z Čílskeho ostrova Alejandro Selkirk SA-101 (CB0Z), bola to prvá aktivita tejto skupiny. Zaujala aj vynikajúca prevádzka kontestového tímu OM7M z ostrova Pemba AF-063 (5H4WZ), prevádzka VE7ACN z ostrova Vieques NA-249 (KP4/AA7CH) a Mexičanov z ostrova Perez NA-153 (6F3A).

Aj **marec** bol ešte ako tak zaujímavý. AA4NC a AA4VK navštívili Šalamúnove ostrovy (H44NC, H44VK) a Fidži (3D2AA, 3D2VK), Sigi DL7DF so svojim tímom bol na ostrove Reunion (TO7DL) a medzinárodný tím operátorov bol v Zambii (9J2LA). V marci boli aj dve zaujímavé IOTA aktivity. Členovia RRC (Russian Robinson Club) navštívili Čílsky ostrov Wellington SA-032 (XR8RRC) a ďalšia skupina UA operátorov ostrov Rastorguyev AS-068 (RI0B). Už v tomto mesiaci zasiahli celý svet mnohé reštrikčné opatrenia súvisiace s korona

vírusom. Boli obmedzené letecké spoje a takmer všetky expedičné tímy mali problémy vrátiť sa domov.

V **apríli** sa už objavilo len množstvo staníc so sufixami STAYHOME, STAYSAFE, BESAFE, COVID a PYSYKOTONA (OH) a 12.4.2020 bola dočasne prerušená aj výmena DX informácií v OK/OM DX krúžku, ktorá trvá do dnes. Ale pretože v Rusku neboli zrušené vnútroštátne lety, uskutočnila sa IOTA expedícia na ostrov Kosa Dvuch Pilotov AS-207 (R207RRC). Bola to prvá aktivácia tejto ostrovnej skupiny.

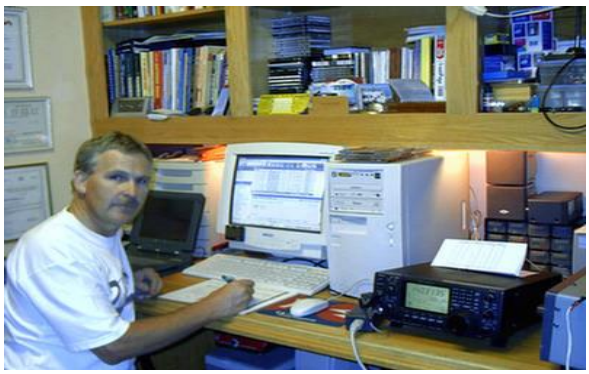

Ostrov Kosa Dvuch Pilotov – R207RRC

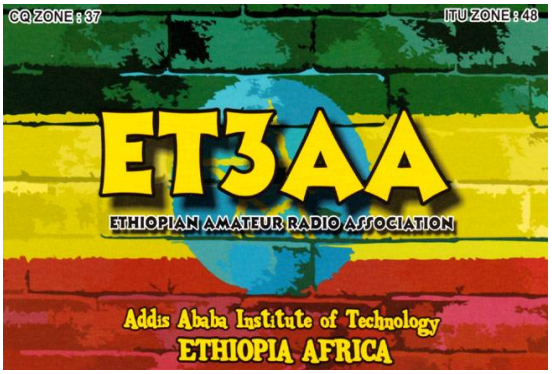

V **máji, júni, júli a auguste** sa neuskutočnili žiadne expedície ktoré by zaujali. Reštrikčnými opatreniami a s tým súvisiacimi zmenami súťažných podmienok boli ovplyvnené viaceré kontesty, medzi nimi aj CW časť WPX Contestu a IOTA Contest.

V **septembri** stáli za zmienku len dve aktivity, obe však súviseli s pracovnými povinnosťami. Mateo IZ4YGS bol v Ghane (9G5ZS) a Ken K4ZW v Etiopii (ET3AA).

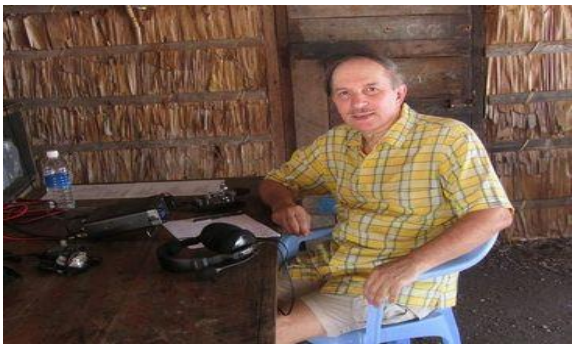
Mateo 9G5ZS

V **októbri** sa konala SSB časť CQWWDX Contestu a Johannes 5T5PA (PA5X) prepožičal svoje QTH Dimovi RA9USU ktorý pracoval pod značkou 5T3WW. Na stále vzácny ostrov Minami Torishima prišiel k trojmesačnému pobytu Take JG8NSJ/JD1 a na meteorologickú stanicu

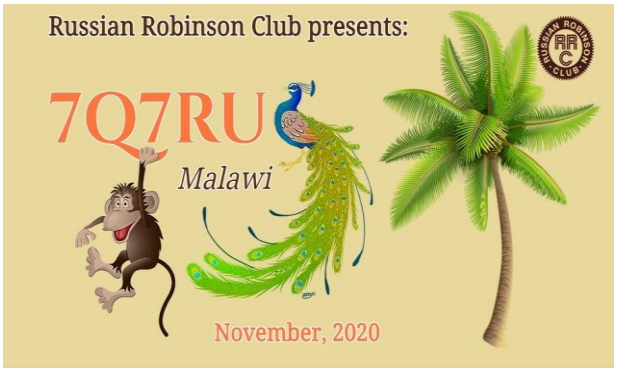
Olonkin na ostrove Jan Mayen prišiel Erik LA2US (JX2US). Jedným z mála Afrických štátov ktorý prijímal cudzincov bolo Malawi odkiaľ sa ozval Don K6ZO pod značkou 7Q6M. S veľkými problémami, ale predsa sa na Polynézsky atol Tatakoto OC-298 dostal Cezar VE3LYC a v predposledný októbrový deň sa ozval pod značkou TX0T. Bola to prvá aktivácia tejto ostrovnej skupiny. Prvý krát bol aktivovaný aj Indonézsky ostrov Habe v skupine OC-275 (7H9H).

VE3LYC na OC-298

V **Novemberi** využil pohostinnosť Jeffa TZ4AM Ulmar DK1CE a takmer celý mesiac vysielal pod značkou TZ1CE. Aj Ruskí operátori boli v Afrike. Ozvali sa z Malawi pod značkou 7Q7RU. K vôli pozitívnemu testu na koronavírus však dvaja z nich museli zostať v Malawi dva týždne v karanténe.

V **decembri** sa vrátil Tony 3D2AG/p na ostrov Rotuma a DL7BO bol v Mauretánii (5T7OO) .
V Indonézii boli prvý krát aktivované dva ostrovy. Gili Meringkik OC-150 (7C9T) a Gusung Toraja OC-236 (7C8M). Po takmer troch rokoch bol aktivovaný aj Argentínsky ostrov Martin Garcia SA-055 (LU7EHR/E.

Rádioamatéri a Internet

Tak ako každý rok aj v roku 2020 mal Internet v rádioamatérstve dôležitú úlohu a v podstate si bez neho nevieme toto naše krásny hobby už ani predstaviť. Takmer všetky DX clustre sú navzájom prepojené cez Internet, Club Log v ktorom sú sústredené denníky takmer všetkých DX expedícií a veľmi užitočný systém OQRS (online služba žiadosti o QSL). Cez Internet si overujeme spojenia v eQSL a LoTW v ktorom je uložených už viac ako jedna miliarda spojení. Pripojenie k Internetu nám umožňuje posielať výsledky z pretekov takmer okamžite po ich skončení. A má samozrejme množstvo ďalších výhod.

QSL

Výmena klasických papierových QSL lístkov má už niekoľko rokov klesajúcu tendenciu. Na OM Buro ktorého služby využíva asi 800 rádioamatérov prišlo v roku 2020 164 kg QSLs z 30 zemí DXCC. Z toho polovica je z DL. Ale ani z jednej Africkej zeme DXCC, z Južnej Ameriky len niekoľko dkg z PY a CX, z Ázie najviac z JA (12 kg) a menšie množstvo z BY, HL a 9V. Pomerne veľké množstvo papierových QSLs však chodí cez OQRS (direkt aj buro), najmä z rôznych klasických DX expedícií, alebo dovolenkových a kontestových aktivít. Takže kto zbiera papierové QSLs, vždy ich môže rôznymi dostupnými formami získať.

Prevádzka

Zo štatistiky roku 2020 vplýva, že výrazne prevládala CW prevádzka pred SSB prevádzkou a digitálnymi módmi RTTY a FT8. Táto štatistika je však ovplyvnená CW, SSB a RTTY pretekmi. Ak by sme urobili štatistiku bez pretekov, výrazne by prevládala prevádzka FT8. Nemyslím si, že sme prestali mať radi klasické módy CW, SSB či RTTY. Jednoducho tí ktorí používajú len základný transceiver a jednoduché antény (tzv. panelákoví rádioamatéri) nemali pri súčasných podmienkach šírenia šancu urobiť CW, SSB alebo RTTY spojenia ktoré by ich uspokojili a záchranu našli v FT8. Som presvedčený, že nástupom 25. Slnečného cyklu sa na klasických módoch bude objavovať stále viac a viac staníc a neprajníci FT8 budú zase kľudne spávať...

IOTA

Samozrejme že aj program IOTA bol ovplyvnený celosvetovou pandemickou situáciou, ale napriek tomu boli aktivované tri nové ostrovné skupiny. Vo februári keď COVID-19 ešte „nezúril“ bol Mike K9AJ spolu s Nandom IT9YRE na ostrove Alejandro Selkirk SA-101 a pod značkou CB0Z urobili 1196 spojení. UA operátori boli v apríli na ostrove Kosa Dvuch Pilotov AS-207 a pod značkou R207RRC urobili 8334 spojení a nakoniec Cezar VE3LYC bol v októbri na Polynézskom ostrove Tatakoto OC-298 a pod značkou TX0T urobil 5815 spojení. V zozname IOTA je ku koncu roku 2020 aktivovaných 1136 ostrovov/skupín.

Piráti a nelegálna prevádzka

Zneužitiu vzácnych volacích značiek sa nedá zabrániť. Inak tomu nebolo ani v roku 2020. Medzi zneužitými alebo vymyslenými značkami sa objavili D1DX, EZ8CQ (rádioamatérska prevádzka je v Turkmenistane zakázaná od roku 2006) , JX7A, JX7D, JX7R, VU4R, ZD9A, ZD9XF, ZD9OGD, ZD9GAT a istotne aj niekoľko ďalších.

Opustili nás

Rádioamatérska komunita starne. Aj v roku 2020 nás opustilo niekoľko vynikajúcich rádioamatérov vo svete a našich priateľov v OK a OM. V zahraničí to z tých známejších boli KV4FZ, DK3KR, YL2DX, PY0FF, ON4UN, IK2DIA a DL9GFB. Nekrológy OK a OM rádioamatérov ste si mohli prečítať v časopise Rádiožurnál/Rádioamatér a nebolo ich málo. Na všetkých budeme s úctou spomínať.

DXCC

V zozname zemí DXCC nenastali žiadne zmeny. Stále je v ňom 340 platných zemí a 62 zrušených. Hovorilo sa že štatút samostatnej zeme DXCC by mohla získať autonómna oblasť Bougainville, ktorá je teraz súčasťou Papuy Novej Guiney (P2) a jej obyvatelia sa v referende rozhodli získať samostatnosť, Ale ak k tomu príde, bude to ešte dlhodobý proces. Tiež sa hovorilo, že štatút samostatnej zeme DXCC stratí Západná Sahara (S0), pretože na toto územie si robí nárok Maroko a mnohé štáty vrátane USA tento nárok uznávajú. Ani to však nebude jednoduché...

Zeme ktoré neboli aktivované v roku 2020:

74 zemí zo zoznamu DXCC nebolo aktivovaných v roku 2020. Sú to:

Afrika (23) - 3B6, 3C, 3C0, 3X, 3Y/B, 5N, 7P, 9U, E3, FH, FT/G, FT/J, FT/T, FT/W, FT/X, FT/Z, J5, S9, TJ, TL, VK0H, ZD9 a ZS8.
Antarktída (1) – 3Y0/P
Ázia (9) - 1S, 7O, A5, BS7H, BV9P, EZ, P5, VU4 a YK.
Európa (2) - 1A0 a R1F
Sev. Amerika (7) - CY0, CY9, FO/C, KP1, KP5, XF4 a YV0.
Oceánia (25) - 3D2 (Conway Reef), E6, FK/C, FO/A, FW, H40, KH1, KH3, KH5, KH7K, KH8, KH8/S, T2, T30, T31, T33, VK0M, VK9C, VK9M, VK9W, VK9X, VP6D, ZK3, ZL8 a ZL9.
Južná Amerika (7) - CE0/X, HC8, HK0/M, PY0/S, PY0/T, VP8 (S. Georgia) a VP8 (S. Sandwich).

Zvýšil sa počet zemí ktoré neboli aktivované viac ako 10 rokov : 3Y/B, 3Y/P, BV9P, BS7H, CE0X, EZ, FT/G, FT/W, KH3, KH4, KH7K, P5 a YV0. To znamená že kto chce získať DXCC Honour Roll bude mu to trvať viac ako 13 rokov.

DX expedície očakávané v roku 2021

V situácii v ktorej sa stále nachádzame, môžeme o nastávajúcich DX expedíciách len špekulovať. Dominik 3Z9DX je s časťou svojho tímu v Kapskom meste a zatiaľ sa pomerne neurčito vyjadruje o expedícii na ostrov Bouvet. Ale kto vie... Ak mu nevyjde Bouvet, chce ísť na IOTA expedíciu do Pacifiku, možno aj Banaba a Tuvalu. Na Americkej Samoe je uskladnené kompletné technické vybavenie DX expedície na ostrov Swains (W8S). Operátori pod vedením Hansa DL6JGN už prišli o časť peňazí za letenky ktoré im prepadli v roku 2020 a stále platia za uskladnenie materiálu na KH8. Takže ťažko hovoriť o nejakých konkrétnych plánoch. Necháme sa prekvapiť.

Záver:

Vo svojej rádioamatérskej činnosti som nezažil tak „chudobný“ rok ako bol rok 2020. Myslím, že v tomto sa zhodneme. Chcel by som veriť, že snáď už druhá polovica roku 2021 nebude zasiahnutá pandémiou korona vírusu a DX expedície sa opäť rozbehnú

Števo Horecký OM3JW

Január 2021